

ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਕੇ ਲੀਨੇ ਗਤਿ ਨਹੀ ਏਕੈ ਜਾਨੀ ॥ ਫੂਟੀ ਆਖੈ ਕਛੂ ਨ ਸੂਝੈ ਬੁਡਿ ਮੂਏ ਬਿਨੁ
ਪਾਨੀ ॥੧॥ ਚਲਤ ਕਤ ਟੇਢੇ ਟੇਢੇ ਟੇਢੇ ॥ ਅਸਤਿ ਚਰਮ ਬਿਸਟਾ ਕੇ ਮੂੰਦੇ ਦੁਰਗੰਧ ਹੀ ਕੇ ਬੇਢੇ
॥੧॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮ ਨ ਜਪਹੁ ਕਵਨ ਭ੍ਰਮ ਭੂਲੇ ਤੁਮ ਤੇ ਕਾਲੁ ਨ ਦੂਰੇ ॥ ਅਨਿਕ ਜਤਨ ਕਰਿ ਇਹੁ
ਤਨੁ ਰਾਖਹੁ ਰਹੈ ਅਵਸਥਾ ਪੂਰੇ ॥੨॥ ਆਪਨ ਕੀਆ ਕਛੂ ਨ ਹੋਵੈ ਕਿਆ ਕੇ ਕਰੈ ਪਰਾਨੀ ॥ ਜਾ
ਤਿਸੁ ਭਾਵੈ ਸਤਿਗੁਰੁ ਭੇਟੈ ਏਕੋ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨੀ ॥੩॥ ਬਲੂਆ ਕੇ ਘਰੂਆ ਮਹਿ ਬਸਤੇ ਫੁਲਵਤ ਦੇਹ
ਅਇਆਨੇ ॥ ਕਹੁ ਕਬੀਰ ਜਿਹ ਰਾਮੁ ਨ ਚੇਤਿਓ ਬੁਡੇ ਬਹੁਤੁ ਸਿਆਨੇ ॥੪॥ {ਪੰਨਾ 1124}

ਪਦਅਰਥ:- ਲੀਨੇ—ਗ੍ਰਸੇ ਹੋਏ। ਏਕੈ ਗਤਿ—ਇਕ ਪ੍ਰਭੂ (ਦੇ ਮੇਲ) ਦੀ ਅਵਸਥਾ। ਫੂਟੀ ਆਖੈ—ਅੱਖਾਂ ਫੁੱਟ ਜਾਣ
ਕਰਕੇ, ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ। ਬੁਡਿ ਮੂਏ—ਡੁੱਬ ਮੁਏ।1।

ਕਤ—ਕਾਹਦੇ ਲਈ? ਕਿਉਂ? ਅਸਤਿ—{Skt. AiÔQ} ਹੱਡੀ। ਚਰਮ—ਚੰਮੜੀ। ਮੂੰਦੇ—ਭਰੇ ਹੋਏ। ਬੇਢੇ—
ਵੇੜੇ ਹੋਏ, ਲਿੱਬੜੇ ਹੋਏ।1। ਰਹਾਉ।

ਤੁਮ ਤੇ—ਤੈਥੋਂ। ਰਾਖਹੁ—ਪਾਲ ਰਹੋ ਹੋ, ਰਾਖੀ ਕਰ ਰਹੋ ਹੋ। ਰਹੈ—ਰਹਿ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾਸ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
ਅਵਸਥਾ—ਉਮਰ।2।

ਪਰਾਨੀ—ਜੀਵ। ਭੇਟੈ—ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਬਖਾਨੀ—ਉੱਚਾਰਦਾ ਹੈ।3।

ਬਲੂਆ—ਰੇਤ। ਘਰੂਆ—ਨਿੱਕਾ ਜਿਹਾ ਘਰ। ਫੁਲਵਤ—ਫੁੱਲਦਾ, ਮਾਣ ਕਰਦਾ। ਦੇਹ—ਸਰੀਰ।
ਅਇਆਨੇ—ਹੋ ਅੰਵਾਣ! ਜਿਹ—ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ।4।

ਅਰਥ:- (ਹੋ ਅੰਵਾਣ ਜੀਵ!) ਕਿਉਂ ਆਕੜ ਆਕੜ ਕੇ ਤੁਰਦਾ ਹੈ? ਹੈਂ ਤਾਂ ਤੂੰ ਹੱਡੀਆਂ, ਚੰਮੜੀ ਤੇ ਵਿਸ਼ਟੇ ਨਾਲ ਹੀ
ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ, ਤੇ ਦੁਰਗੰਧ ਨਾਲ ਹੀ ਲਿੱਬੜਿਆ ਹੋਇਆ।1। ਰਹਾਉ।

(ਹੋ ਅੰਵਾਣ!) ਕਾਮ, ਕ੍ਰੋਧ, ਤ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਆਦਿਕ ਵਿਚ ਗ੍ਰਸੇ ਰਹਿ ਕੇ ਤੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਭੂ ਨਾਲ ਮੇਲ ਕਿਵੇਂ
ਹੋ ਸਕੇਗਾ। ਮਾਇਆ ਵਿਚ ਤੂੰ ਅੰਨ੍ਹਾ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, (ਮਾਇਆ ਤੋਂ ਬਿਨਾ) ਕੁਝ ਹੋਰ ਤੈਨੂੰ ਸੁੱਝਦਾ ਹੀ ਨਹੀਂ। ਤੂੰ ਪਾਣੀ
ਤੋਂ ਬਿਨਾ ਹੀ (ਰੜੇ ਹੀ) ਡੁੱਬ ਮੋਇਓ।1।

(ਹੋ ਅੰਵਾਣ!) ਤੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਸਿਮਰਦਾ, ਕਿਹੜੇ ਭੁਲੇਖਿਆਂ ਵਿਚ ਭੁੱਲਿਆ ਹੈਂ? (ਕੀ ਤੇਰਾ ਇਹ ਖਿਆਲ ਹੈ ਕਿ
ਮੌਤ ਨਹੀਂ ਆਵੇਗੀ?) ਮੌਤ ਤੈਥੋਂ ਦੂਰ ਨਹੀਂ। ਜਿਸ ਸਰੀਰ ਨੂੰ ਅਨੇਕਾਂ ਜਤਨ ਕਰ ਕੇ ਪਾਲ ਰਿਹਾ ਹੈਂ, ਇਹ ਉਮਰ
ਪੂਰੀ ਹੋਣ ਤੇ ਢਹਿ ਪਏਗਾ।2।

(ਪਰ) ਜੀਵ ਦੇ ਭੀ ਕੀਹ ਵੱਸ? ਜੀਵ ਦਾ ਆਪਣਾ ਕੀਤਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਰਜਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ (ਜੀਵ
ਨੂੰ) ਗੁਰੂ ਮਿਲਦਾ ਹੈ (ਤੇ, ਗੁਰੂ ਦੀ ਮਿਹਰ ਨਾਲ) ਇਹ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਨਾਮ ਨੂੰ ਹੀ ਸਿਮਰਦਾ ਹੈ।3।

ਹੋ ਅੰਵਾਣ! (ਇਹ ਤੇਰਾ ਸਰੀਰ ਰੇਤ ਦੇ ਘਰ ਸਮਾਨ ਹੈ) ਤੂੰ ਰੇਤ ਦੇ ਘਰ ਵਿਚ ਵੱਸਦਾ ਹੈਂ, ਤੇ ਇਸ ਸਰੀਰ ਉੱਤੇ
ਮਾਣ ਕਰਦਾ ਹੈਂ। ਹੋ ਕਬੀਰ! ਆਖ—ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਬੰਦਿਆਂ ਨੇ ਪ੍ਰਭੂ ਦਾ ਸਿਮਰਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਉਹ ਬੜੇ ਬੜੇ ਸਿਆਣੇ
ਭੀ (ਸੰਸਾਰ-ਸਮੁੰਦਰ) ਵਿਚ ਡੁੱਬ ਗਏ।4। 4।

ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਭਾਵ:- ਅਸਾਰਤਾ—ਸਰੀਰ ਦੇ ਮਾਣ ਵਿਚ ਰੱਬ ਨੂੰ ਵਿਸਾਰ ਦੇਣਾ ਮੂਰਖਤਾ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਰੇਤ ਦੇ ਘਰ
ਵਰਗਾ ਹੈ।